

گووی خوار دوو، بـ خوا لـ حوت قـن دواى نـستا نـو کـسـى من

د نوو سټوټو و چيرټ کي ژيانم د دکات بڼه مان، هڅه ي واکت و لږ
 شو ي کچي لواز و بوونږي کي ناسماني و کار کتري کي سر نجام
 شکستخوار دوو لږ چيرټک و مان دکي دام بڼه ژيټو، لږ ناو بڼرگي
 کچي کي تر يان تارمايي دکمه و بڼه گياني و د يک م بڼه حوت قشم ر.
 وان زان سر روين ئي تر بوو بڼه فيعي مازي و بڼه شک لږ ابردوو و
 دک تايي پښهات. نڅر، سر روين هڅرگيز، بڼه شکست و د ان ازي نابڼت
 و چيرټ کي سر روين و سر روين کانيش دک تايي نابڼت.

نیچے یں حمّہ تی لہ مّثرہ گو تو ویہ تی: ”ہہ ندک کس ہہن، دوا ی مردنیان
لہ دایک دہ بن.“
بہ ہار دہ زانیت
یہ کک لہ و کس ساندہ منم من؟ ہا ہا ہا
بہ ہار:

من کار کتار کم هه قوای ناخی ئو کهم بگن و هه ناوی ئو بوونووَر جوَندَر و قزَونانی نَو کهم ی کورد واریم، ناک بوونووَری فزای کیتَر و کسه کی خای.

ئینجا با ئو گووگر و خندگر و گونگران باش ئوو بزنانن کمن سَروینم سَروین، من کچ ب زنجیر و ب هه وسار کهم، و کو ئووای داپیرم و کهریم کی خوی زَر جار وام پ دهن.

ٻه هار دڙا نيت به پيپليس ريان جي؟
 پيپليس، لڪدراوي هر دووڪ وشي (پيپليست + نووسر)۔

بہار گوتم:

گووگرک ل ناو کورد پیا بوو و ناوی ل خای ناو خندگر!
 زار به ئددبان و به مابان و هار ئی و کو سگکی هار،
 پلاماری ئم شاعیر و ئو نووسر و فلان ناو ندی شنگری و فیسار
 کتیب و لککلر ددات و ههههه کی گووای و ئش و چوت و
 پپلیستان به سار هه مووی دادندت و تهاوی ئو و کسانای گواهی
 خندیان لددگرت، زاری هیچ دکات!
 کاکای پپلیسار، ته خندگری، یان گووگر؟!
 به هار:

سەررەتا بەر لە ھەر ژەمێ گوو دەرخواردنەکی شایستەیی ئۆو گووگر، ھەندەک کاتی خەیی پەوێ دێ کوژم و تەزەکی ئامژگاری دێ کەم بەوێ کە ئاگای لەخەیی بەت و چیتەر سنووری خەیی بزەنەت و لەوێ زیاتر زمان درێژی و بە ئێدەبی نەکات و ئیتەر دێست بەرداری ئۆو شەوازە ناشارستانی و ئۆو ھەموو ھەچون و گرێ و ئیرەییە ناخی بەت و ئۆو نازناوی ھەخندە گر و گووگریەش لەخەیی بکات و پاشان پەیی دێم:

گیانێ گووگر بـ دوو سـ کـرس لـ سـر سـز و ئـتـکـت ببینـ،
ئـتـکـتـی نان خواردن ناـمـ، شـوازی نووسین و ئـخـنـگـرتن دـمـ،
بـ هـر هـیچ نـبـت بـزانـ جارـ (گ+و) بـ واوـکـ(گو) یان دوو
واوـ(گو) دـنووسـرت و ئینجا لـ نووسـر و ئـخـنـگری بـ توانا:
مامـستا حـمـ سـعید حـسـن، ئیمپـاتـی زمانی کوردی هـندـک فـری
شـوازی ئـخـنـگـرتن بـ و چیتـر وـکوو سـگـکی هـار و گووگرـکی بـ
مـاـاـ پـلاماری ئـمـ و ئـو نـدـ و نووسـر و شاعیرـکان نـشـکـنـو و
ناویشی نـنـیت گووگرتنی ئـدـبی(ئـخـنـی ئـدـبی).

دـنا قـسـم بـو خـوایـی کـ تـنـها ئـو گیانی سـروینی کـریمـکی بـ
دـسـتـوـیـ، سـنـگـری وـبـو و بـوونـوی خـ و سـمـ و نـریت
بـگـوازمـو بـ سـنـگـر گـرتن لـو گووگرانـی هاوشـوی خـت، ئـبـت
دـردـکتان پـ بـکـم با بـ دـواری نـکردـبـت و بـ حـوت پـشتیـتری
گووگر و ئـخـنـگرـکان تـمـتان کـم و هـرگیز، جارـکـیتـر بوـری و بـ
ئـدـبی وانـکـیت و بـیت و بـسـر نووسـر و شاعیر و ئـشـنـبیر و
خـنـدا بـشـتـو.

جارـکـیتـریش نـنـیت: من هـموو شـو کـتـبـک دـبـت لـ پا سـرینـم بـت
کا تـک دـخـوم(یانی خـنـکـین: من زـر خوـنـوار و موهمـ!) هاها
کوـ پـیرـمـردی خـرـفاو، گـر تـ بـ خوـنـدنـو و گووگریـتـو
بـنازیت، من بـ سـروینی کـتـب خـر ناسراوم.

ئینجا گووگر گیان با پـت بـم:

مرـق کاتـک ناو لـخـی دـنـت ئـخـنـگر، دـبـت ئـگـر هـیچیش لـ
ئـتـکـتـی ئـخـنـگـرتن نـزانـت، دـبـت هـر ئـو بـزانـت کـ یـکـک لـ
بـنـماکانی ئـخـنـگـرتن: ئـخـنـگـرتن لـ شـتـکانـ وـکوو خـی، یانی
هـنـکی پـلـیستانـ بـسـر هـیچ نووسین و نووسـرـک دانـهـنـیت کاتـک
ئـخـنـیان دـکـیت و بـ ئینساف و بـ لایـنانـ و دوور لـ ئیرـیی پـ
بردن و گرـی دـروونی و هـنـچوون و کوـرانـ و پـشـداوـری کردنـک
ئـخـنـبـگـریت.

بـمـ تـی گووگری کورد و فس فس ئـخـنـگر، بـ ئـوـی کـتـبـکی شیـعـری
شاعیرـک و تـواوی بـرهـم و شیـعـرـکانی ئـو نووسـر و شاعیرـت
هـمووی خوـنـدـبـتـو، دـیت و زـربی هـیچی ئـکـیت.

لـ دوو سـ نووسینـت، ئـو قسه گواوی و قـنـشت بـ دـمـو گـرتـو(نا
شاعیر، شیـعـر دـنووسـن، هـیچ مـسیقا و وـنـ و فورمی شیـعـری تـدایـ)
وای خـوایـه گیان لـو هـموو جـهل و مـهـزـلـی!

ئاخر هـی ئـخـنـگری گووگر، پـم ناـنـیت ئـمـ لـ کوـی ئـکـادیمـیت و
ئینساف و ئـخـنـجـگـای دـبـتـو؟

مـځـگـر لـ ناو تـوانـينـد پـهـليـستـيـکـي تـه نـهـتـ !

بـهـار:

تـه بـه نـوـي نووـسـرک، کـه سـه کـتـلـي شـيـعـري نووـسـيـبـت و سـه قـوـيـمـي
بـه تـوانـا و سـه مـرـقـي خـاوـن پـاکـگـراو نـدـکـي مـعـرـيـفـي و فـيـکـري و
نـشـنـبـيري قـوـو، سـه نووـسـر و لـکـلـر و و شـاعـير و نـخـنـگـري
نـدـي دـيـاري کـورد لـ سـريـان نووـسـيـبـت و کـتـلـي لـ و سـه دـانـه
کـتـلـي بـيـر مـنـد و نـشـنـگـرکـي دـيـاري کـورد و ناو نـدـکـي نـشـنـگـري و
مـعـرـيـفـي و زـهـلـا حـيـش نـرکـي لـ چـا پـدـانـيـان گـرـتـلـي نـسـت و تـه بـه
نـوـي هـيـچ يـکـلـ و سـه کـتـلـي نـي نـو شـاعـير تـ دـوـي چـا پـکـردنـيـان بـه
دـسـت گـيـشـتـلـي، بـيـت و گـوـگـري بـکـيـت و نـخـنـ بـگـريـت و دـمـاري
نـيـر بـيـت پـه هـلـسـت و کـلـر قـي خـلـر فـانـت زـيـا تـر بـلـر بـتـو و پـه
قـوـيـمـي بـيـت و بـيـت: بـه لـسـر شـيـعـري نـو کـوـي دـنـوـسـن کـا کـي؟ دـوـي
لـخـلـي بـيـي دـيـت و خـي لـدـيـت بـه شـاعـير و شـت و نـيـنـجا دـنـيـا يـک
گـوـي لـو جـرـه بـخـيـت و تـنـز لـ و سـه لـکـلـر و و شـاعـير و نووـسـرکـي
کـوردـيـش بـدـيـت!

کـوـي پـيـر پـياو، تـه جـار هـر سـه بـهـر هـمـي نـو و گـنـج شـاعـير و
نووـسـرکـي حـوـنـدو و تـه؟
نـيـنـجا تـه بـه چـ مـاف و پـهـوـرکـي دـيـت و پـهـوـري شـاعـير بـوون بـه خـلـک
دـاد نـيـت و نـاز ناوـي شـاعـير بـوون بـه خـلـک دـفـر شـيـتـو؟!
گـوـگـر گـيـان:
بـه نـتـز انـيـو؟

سـهـر و يـنـي کـلـي هـا تـو و تـا هـمـو نـو و پـهـوـرکـي گـوـاـوـي و يـا سـا کـا نـي
سـمـه و کـلـي نـيـت و هـر چـي بـت و شـت کـه تـه و هـا و شـو کـا نـت
لـهـر دـمـ نـاز دـي تـا کـتـان قـوـوت کـردو و تـو، تـک و پـهـکـي بـشـکـنـت و
هـلـو شـنـدـتـو و پـيـانـدا بـيـت !

هـي گـوـگـري بـه تـوانـي کـورد، دـز انـي پـهـوـر يـا نـي چـي؟
پـهـوـر يـا نـي لـ قـا بـ دـان و سـنـوـر دـانـان، پـهـوـر يـا نـي هـلـکـشـان و
قـوـوتـکـردنـي و بـت.
پـهـوـي يـا نـي گـا يـنـي و زـي نووـسـين و خـنـکـا نـدـي هـلـي قـوـيـمـي يـا خـي و
زـيـنـد انـي کـردنـي شـيـعـري نـاز دـي و تـيـر رـکـردنـي بـهـر و دـا هـلـنـان.

پـاشـان گـوـگـري نـز دـار:

تـه دـيـت بـه سـهـر و يـنـي مـا يـ خـلـي دـيـت: چـي شـيـعـر و چـيـش مـيـعـره؟
جـا هـيـلي نـز ان، هـمـو کـلـي شـاعـير، بـهـمـ دـيـار تـه نـهـا تـي نـز ان
نـيـت !

ئەگەر تەزەك شاربزايى و زانياريت ھەبوايە، ئاستەك
" نووسىنى شيعر تازە و نوپەيە لە چاودرووست بوونەكەيەوھ "

بەئام " دەكرە بوترەت ھەموو مرڤۆك مادامەك ھەست و نەستى ھەيە، بە
خەي شاعيرەكە، بەئام شاعيرەك دەگاتە لوتكە كە لە گشت تەكنيك و
ولەنە و وخسار و خوليا و خەيا و چە و پەي وشە و وتەي ناسك و
نادر، واكەت كەسانى تر بەخوئەندەوھ يان گوگرتن ھەستيان بجوئە،
عاشق بە ديمەن و ئامەازەكانى نەو خەون و خوليايان بكات.

زەرن ئەوانەي شيعر دەنووسن، بەئام زەرن نين ئەوانەي خەيان و
شيعرەكانيان بە نەمرى دەمەندەتەوھ لە ھزرو زېھنى گەل و
مىللەتدا. *

بەئەسەرەتا ھەندەك خەت شاربزا بەكە و ئينجا دواتر وەرەو سەبارەت
بە شيعر و شاعىروون ئيتەر ئەو جەرر گوو بەخە، نەك بە چاويلەكەيەك
ئەشەو سەرى دنيا بەكەيت و بە نەفەسەكەي تەتاليتارانە و وانگەيەك
پەلەستانە و بەو خەرەفاوى و نەزانيت بە ئەدەبى و بوەرى و
بەكەيت و شيعر و شاعىريەت و مەسقى شيعرى و وئە شيعرى و فەرمى
شيعرى و ئستاتيكەي شيعرى و گووى شيعرى و نازانم چى شيعرى بە خەك
بفرەشەنەو !

جارەتە نازانى شيعرەك بنووسيت، چەن بوەرى ئەو دەكەيت بەيت و
بەيت: ئەمە شيعرە و ئەو بەش ميعر !

كوئە نەكەيت جارەكيتەر بوەرى ئەو بەكەيت و بەيتە فولانى كوئەي ئەلان
دەت: مەرج نەيە شاعىرەيت، ئەوجە قسە لەسەر شيعر بەكەيت.
دەي مەنەش وەكو سەروينى كچى فولانى كوئەي ئەلانەكيتەر، دەتەم خەت و
ئەو فلانەت گووتان خوارد و نابەت كەسەك لەكانەكە ھىچ لە شيعر
نەزانەت و گەيشتەتە سنوورى پىرى و ھەشتا نەزانەت دەتە شيعرەك
بنووسەت و لەبەر كەلەپووى خەي و گەرى دەروون و ئىرەي ناخەوئەي
ئىلھامى شيعر ئەو مەشكە خەرافاوى بەسەر نەكاتەو، حەدى نەيە بەت
و وشەي قەتە فەتە بدات و قسە لەسەر شيعر و شاعىران بكات.

نەزان، تەواو ئەستەزانيت كە ھەموو مرڤۆك شاعيرە؟ بەئام ھەيە بە
زمانى گوو و ھەيە بە گريان و ھەيە بە جەت لەدان، ھەستى شاعىرانەي
دەردەتە و ھەشە نازانەت دەرى بەتەت، بە نموونە: خەت و، ھەشمانە
بە زمانى گوو دەرى دەتەت.

ئىجا باش بەزانە ھەي گووگرى ناودارى كورد، مادام گووگرەكەي وەك
تەباسى پەوئەرى شاعىر بوون دەكات و زمان لەبابەتەكەي وەكوو شيعر
دەكوتەت، تەتەي ئىرەي چى شەق بەرەيت، مە ھەرچەند وەكوو سەروين
تەئەستە بە خەمم نەدەگوت شاعىر، دەي ئەو لەروو ھەركەسەك پەم

نښت: سروینی شاعیر، یک بل قباری س کتبی شیعری گووی
دځم د م هاها

دواتر ځتا و تاوانی سروین چی ک ټ ځت ل نووسینکت گوو
دځیت و دان بلو دادنیت و دځیت نازانم شاعر بنووسم.
ئیتتر ځتای ئم ی گنج چی پیر مړدی ځر فاو، ک بلو ه موو
ټم نن ټو نازانی پارچ شاعرک بنووسیت و ل داخان دیت و
ئیر ی بل نووسر وشاعیر گنج گکان د بیت و گووی دځیت و
گوایه جگ ل ځشت ک سیتتر گووی وای ن خواردوو و ل غیابی گوو
خواردن و ځن ی ئ د بیدا هرچی ه د ست شاعر د نووسیت و ل
فوزای س شیا ل میدیا، ه موو ځک شت بلو د کاتو.

ټ ن ځشی ئیر ی پل بردن و گر ی ئیر ییت ه یه، ئیر یی.
بهار:

د زانیت "فرجینا و ف ئیر یی بل جیمس جویس د برد و بل نووسر کی
خرایی داد نا، واک ویتمان ئیر یی بل شاعیر کی بل ناو بانگ د برد
و ټل ستی بشاری ل هیچ ک و ک بوون و ی کی و ټری ن د کرد
ئگر د ست یفسکی نامادی بوا ی.

د شلن ئو ی پای بل جان پل سار ټو نا ځ ټی (ن بل)
بکاتو ئو بوو ک بلر ل و ئو ځ ټی بل ئل بلر کام
بل خشرا بوو.

ل ناو ناو ندی ټ شنبیری کوردیشدا ئو جر ئیر یی ه یه و زلر
ل نووسران و شاعران ه ځ شیان بل چاری ی کتریدا نای ټو
ل گ ی کدیش داد نیشن*

بلهار ل و ند د ی بل و کورد و ټ نی زلر گوتن بل قورئان ځ ش و
جار ه ر ټ نها ه ند بلو گووگر د م:

ل س رویندو فرب و ئو بزان ک ئو ل ناو کورد زلر
د گم ن، ټ ک س بک بینیتو ل ځن گرتندا، ټ چاوی هاو ټی و
ک م ک حیسابات و ئعتیبارات ن کات!

ئینجا ئ د ب و ئ د ټ کت و ټ زگرتن زلر پلویست و گرنگ مر ف
ل کاتی ځن گرتن ټ چاوی بکات، بگر ئ ځلاق و ئر ک.

ئاخر ئو ل کوی ځن و ټ ز و ئ کادیمیت جگای د ب ټو ټ
ځن ل نووسر ک بگریت و پ ی ب ټیت: فلان ناوک و زمانت ن گرت و
گر ی ئیر یی نا ځ و ټ گت ن دات ناوی ئو نووسر بل نیت!

ه ی فلان گووگر ک هاها ئاخر ئو م هزل ی ل کوی شلوازی
ئ کادیمیت و خان ی ځن دا جگای د ب ټو، نووسر ک ل د یان
ټ نام و گ فار و ما پ، شاعر و وتار و نووسینی: فیکری،

خەندەیی، ئۆدەیی، شەنبیری، سیاسی.. تاد. بەا و بووبەتتوو و تەبە ئاگایانە و نەزانە بەیت و بەیت:ئەو سەشیال میدیایە فەزای بە ھەموان خوێقاندوو تا بەن و شتن بەن!

نەزان تە لاپەتەیی فەیسبووک و پەيجت لەگەڵ ئۆژنامە و گەڤار و مەپەتە ئۆلیکترەنیەکان لە تەکتە بوو ھاھا

ئاخر تاوانی من چیە و من چی بکەم، کە تە سنووری شەنبیریت و خوێندنەوت تەنھادوو مەپەتە و یەک ئۆژنامەیه و ئاگات لەو ھەموو ئۆژنامە و گەڤار و مەپەتەانی تر نییە کە شیعەر و وتار و نووسینی ئەو نووسەرە تیا بەا و دەبەتتوو و نایان بینیت.

من ھەرگیز، تکام نەکردوو و تەکاش لە کەس ناکەم، بەلام تەنھا بە تەمەم:تەکا یە چیتەر ئەو نازناوی شەخەگرە لە خەت بکەرەو.

تە شەخەگر نیت، تە گووگریت و وەکوو سەگەکی ھەر وایت و دەیت و پەلاماری خەتەک دەیت و نووسەر و شاعیرەکان دەشکەنیتوو و شعووریان زامدار دەکەیت و ناویشت ناو: شەخەیی گوودەبی.

ھەرچەندە کارەکی باشت کردبوو و خەت تووشی شەیی سەروینی کەریمەکی نەکردو نەو رابووی ناوی ئەو نووسەرە گەنجە بەنیت، کە بە چەند وشەیکە کورت و گواوی تەنھا گوتبوو: بیرۆکاری خەیان دەکەن بە کەرەستەیی گەتە جاانە، کە بە ئەمە ھیچ مانای نییە!

ئە مامەگیان من چی بکەم خەرەفاوەکی وەکوو تە کەشەیی تەگەیشتنی ھەیه و دەنیام دوو بەشی بیرۆکاریەکانیشت نەخوێندبوویو نەک ئەو ھەموو بەشەیی، گەرنە ھەرگیز، وا پەپەلیستانە ئەو گووتە نەدەخوارد.

بەھەر:

بەلام باش بوو، بەر لەمن، نووسەر و شاعیرەکیتر، لە جیاتیی ئەو گەنجە، وەلامەکی پە بە پەستی بە نووسینەکی نااستەوخەیی ئەو پیاوێی دایەو و باسی لە گەرنگی ئەو بیرۆکاریانە کرد و لە چەند ئۆژنامە و مەپەتەکیش وتارەکە بەا و بوو.

ئەو گەنجەیی کە من بیرۆکاری و شیعەر و نووسینەکانی بەردەوام دەخوێنم.

لە کەتاییدا ھەیی گووگری بە توانای کورد، پەت دەمەم من تاوانم چیە کە تە جارە نازانی بیرۆکاری یانی چی!

“ئەوێ بیرۆکاری دەنووسەتوو، چیتەکی ژیاانی خەیی دەگەتتوو، بەلام لە گەتەیی ژیاانی خەییو و ووداو جەراوجەرەکانی سەردەمی خەیشی باس دەکات. بە پەیی کار و پەگەیی ئەو کەسە، کەشی بیرۆکارییدەکە دەگەتتو بە کەشەکی ئۆدەبی، یان سیاسی و یاخود

کەمەسایەتی، خاڵەکی دیکە کە گرنگی پەردراوە لێ نووسینی بیرۆکەریدا، ئاشکراکردنی کردەی سەکسی و چیرۆکی عەشق و ناوھەڵنانی بکوژ و ناپاکە. زەرچار ئێمە لێووی سایکەلوژییەو جەرکە لێ خەواردنەو. کەسایەتی نووسەری بیرۆکەری شتەک لێ دەیدایە و ساڵانەکی زەرخی دەخواتەو تا لێ دوانووسینیدا دەری دەبە. ئێمە، ھەندەکجار بە تەسەندنەو و ھەندەکجار بە نیشانەدانە واقعە. ھەندەک جار بە خە پەککردنەو یە لێ ھوداو نەشیاوکان. ”*

بە تەبەتی ئێو بیرۆکەرییانە مەزکەکی سیاسیان بەسەردا زانی و باسی شەش و شاخ و شەیی نەخۆیی دەکەن و زەر چەرەکی کوشتن و ناپاکی و ستەم و شتی تەدایە.

بە یە چتر واز لێ وانگە پەلەستانەت بەند و نەکەیت جارەکیتر بوەری واکەیت و بەیت و ھەمای چەوت بەسەر نووسەران و شاعیران و نووسین و شیعەرکانیان داھەنیت، بە ئێوێ چارەگی بەرھەمی ئێو نووسەر و شاعیرانەت خوەندەتەو
 خەبەر، خەبەر، نەک گوو، بەگوومان خەبەر پیرزەر و ژیان بە خەبەر یەک پارچە مەنگ و گوواوی دەبەت.

-دەفتەری بیرۆکەری کەم-
 “بەھار حاجی ئاکە”

٩ی گۆڵانی ١٩٧٣، دەی: مایە خەڵان-گای کانی ژن کوژان.

* پارچە نووسینەکی خاتوو: (سازان ئێبو بۆکر) - و لێ پەنجی وانگە و خەبەر وەرگرت.

* ئامانج شارباژێکی/ ئەوێ شیعەر خواستویەتی لێرە جەبی بەتەو: 6ئەیلولی 2022، ئێژنامە “گای کوردستان.

* موکەم تەبانی، ئیرییی نەوان نووسەران.

* مەحمود نەجمەدین، گەفاری (قەر)، ژمارە 85، ل ٥٤.